

PA, EDUCACIÓ I LLIBERTAT

El mes d'octubre, de la mà de Petros Màrkaris, ens hem endinsat en la novel·la negra. Tal i com el gènere reclama, el policia protagonista, el comissari Kostas Kharitos, és un home íntegre però imperfecte, sovint ofegat en el pessimisme, que no sabem gaire com, per una barreja entre vàlua professional, instint i sort, se'n surt en la seva investigació. En aquest sentit i en molts trets de la novel·la com un detallisme de vegades excessiu en la geografia, s'inscriu de ple en la saga d'inspectors de novel·la negra com el Maigret de Simenon o el Wallander de Mankell.

La trama criminal investiga l'assassinat de tres homes que, durant la dictadura dels coronels, van defensar les llibertats democràtiques i van comandar una revolució contra l'abús del poder. El temps, però, els fa canviar i estan en el punt de mira de jutges amateurs que tenen més a prop del que pensen. Cada assassinat reivindica una de les paraules del títol. El triumvirat de la democràcia: pa, educació i llibertat.

A part de la intriga purament detectivesca, però, la vàlua del llibre rau en la descripció, gairebé vivencial, que ens fa arribar de la crisi grega: la suspensió de sous, que no és el mateix que la pèrdua de la feina, que obliga les famílies a reagrupar-se en pisos patera, a racionar els àpats, a desenvolupar les millors habilitats de regateig; que du l'odi a l'immigrant i el ressorgiment de l'extrema dreta; la crisi que fa dubtar al cos policial si actuar com se li ordena o afegir-se a la manifestació que podria desembocar en una nova revolució. Màrkaris aborda el desig del poble grec de treure's l'esclavitud del damunt que els ha atorgat l'euro i una flamant Unitat Europea per tornar al tan estimat dracma del seu passat.

El drama que transmet Màrkaris és la veritable vàlua d'un llibre literàriament escàs. I el lector en surt amb una sensació agrejolça: si bé la intriga ha estat resolta, l'escenari que li dóna abric continua, malauradament, present en els telenotícies i reportatges que ens arriben.

Bona lectura!

Muntsa Farré